

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

25 юли 1991 година*

„Свободно движение на стоки – Национална правна уредба относно рекламирането на алкохолни напитки”

По съединени дела C-1/90 и C-176/90

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда съгласно член 177 от Договора за ЕИО от страна на Tribunal Superior de Justicia de Cataluña (Испания) в производствата, висящи пред този съд между

Aragonesa de Publicidad Exterior SA

и

Departamento de Sanidad y Seguridad Social de la Generalitat de Cataluña,

и между

Publivía SAE

и

Departamento de Sanidad y Seguridad Social de la Generalitat de Cataluña,

относно тълкуването на членове 30 и 36 от Договора за ЕИО,

СЪДЪТ,

в състав: г-н О. Due, председател, г-н G. F. Mancini, г-н Т. F. O'Higgins и г-н G. C. Rodríguez Iglesias, председатели на състав, сър Gordon Slynn, г-н R. Joliet, г-н F. A. Schockweiler, г-н F. Grévisse и г-н M. Zuleeg, съдии,

генерален адвокат: г-н W. Van Gerven,

секретар: г-жа D. Louterman, главен администратор,

като има предвид писмените становища, представени:

- по дело C-1/90:

- за ищеца по главното производство, от адв. Juan Pascual Planas и Joaquín Masramón Fontanals, avocats от адвокатската колегия на Барселона, и от г-н Jaime Gassó i Espina, avoué, Барселона;

---

* Език на производството: испански.

- за ответника по главното производство, от г-жа Marta Moix i Puig, abogado в службата по споровете на централната правна служба на Generalitat de Catalunya, в качеството на представител;

- за белгийското правителство, от г-н R. van Havere, главен инспектор, директор в Министерство на външните работи, външната търговия и сътрудничеството за развитие, в качеството на представител;

- за Комисията на Европейските общности, от г-жа Blanca Rodríguez Galindo, член на правната служба, в качеството на представител;

- по Дело С-176/90:

- за ищеца по главното производство, от адв. Eduardo Vivancos Comes и Enrique Vendrell Santiveri, avocat от адвокатската колегия на Барселона, и от г-жа Araceli García Gómez, avoué, Барселона;

- за ответника по главното производство, от г-жа Mercè Corretja i Torrens, abogado в службата по споровете на централната правна служба на Generalitat de Catalunya, в качеството на представител;

- за правителството на Обединеното кралство, от г-н Hussein A. Kaaya, от Treasury Solicitor's Department, в качеството на представител;

- за Комисията на Европейските общности, от г-жа Blanca Rodríguez Galindo, член на правната служба, в качеството на представител;

предвид Доклада от съдебното заседание,

след като изслуша устните становища на ищите по главното производство, за които са се явили адв. Juan Pascual Planas, Joaquin Masramón Fontanals, Enrique Vendrell Santiveri и Josep Moltó Darner, avocats от адвокатската колегия на Барселона, и на Комисията на Европейските общности в съдебното заседание от 24 април 1991 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 11 юни 1991 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С Определение от 7 ноември 1989 г., постъпило в Съда на 2 януари 1990 г., поправени от Определение от 8 януари 1990 г., постъпило в Съда на 5 февруари същата година, и с Определение от 29 ноември 1989 г., постъпило в Съда на 7 юни 1990 г., поправено от Определение от 28 Юни 1990 г., постъпило в Съда на 12 юли същата година, Tribunal Superior de Justicia de Catalunya (Върховния съд на Каталуния) е поставил

съгласно член 177 от Договора за ЕИО три преюдициални въпроса относно тълкуването на членове 30 и 36 от Договора за ЕИО.

2. Тези въпроси бяха поставени в рамките на спор между, от една страна, дружеството *Aragonesa de Publicidad Exterior*, и от друга страна, дружеството *Publivia*, които стопанисват рекламни места, и *Departamento de Sanidad y Seguridad Social* (Отдел по здраве и социална сигурност) на Автономната област Каталуня.

3. От преписката по делото става ясно, че административните глоби са наложени на тези дружества поради нарушаване на разпоредбите на Закон № 20/85, постановен на 25 юли 1985 г. от Парламента на Автономна област Каталуня относно предпазването и помощта с оглед на веществата, които биха могли да доведат до зависимост (DOG № 572 от 7.8.1985 г., стр. 465), който забранява рекламирането на напитки, които имат алкохолно съдържание от повече от 23 градуса в медите, по улиците и пътищата (с изключение на указване на центрове за производство и продажба) и в кината и върху обществения транспорт.

4. Дружествата *Aragonesa de Publicidad Exterior* и *Publivia* са сезирали *Tribunal Superior de Justicia de Cataluña* с иск, насочен срещу решенията, които им налагат глоба. Пред този Съд те изтъкват по-специално, че каталунския закон, на който се основава решението противоречи на член 30 от Договора, доколкото чрез наложените от него ограничения за рекламиране той засяга пазарните възможности за напитки с произход от други държави-членки.

5. Такива са били обстоятелствата, при които *Tribunal Superior de Justicia* решава да спре производството, докато Съдът даде преюдициално заключение относно следните въпроси:

„1) Може ли закон на държава-членка (или, в този случай, на парламента на някоя автономна област на държава-членка, който има правомощие по силата на вътрешното законодателство да законодателства по някои въпроси), който забранява, на територията на неговия обхват на действие, рекламирането на напитки, които имат алкохолно съдържание от повече от 23 градуса в а) средствата за масово осведомяване б) улици и пътища, с изключение на знаци, които указват центрове за производство и продажба в) кина г) обществен транспорт, да съставлява мярка с равностоеен на количествено ограничение ефект върху вноса по смисъла на член 30 от Договора за ЕИО?

2) Ако отговорът е положителен, трябва ли член 36, първо изречение от Договора за ЕИО да се тълкува в смисъл, че държава-членка може законно да налага частична забрана върху рекламирането на напитки, които имат алкохолно съдържание от повече от 23 градуса с оглед на защитата на здравето на хората в съответствие с вътрешното законодателство?

3) Може ли забрана поради съображения във връзка с общественото здраве, като описаната по-горе да съставлява средство за произволна

дискриминация или прикрито ограничение върху търговията между държавите-членки?”

6. За пълните подробности относно обстоятелствата по спора по главното производство, развитието на производството и представените пред Съда писмени становища се прави позоваване на Доклада от съдебното заседание. Тези данни на преписката по делото по-нататък се упоменават или обсъждат само доколкото е необходимо за мотивирането на Съда.

7. С тези три преюдициални въпроса, които трябва да бъдат разгледани заедно, националният съд иска да установи дали членове 30 и 36 от Договора за ЕИО изключват правна уредба от типа на закона, разглеждан в спора по главното производство, в случаите, които определя, забранява рекламирането на напитки, които имат алкохолно съдържание повече от 23 градуса.

8. Първо, трябва да се посочи, че член 30 от Договора може да се прилага спрямо мерки, приети от всички органи на държавите-членки, независимо от това дали те са централни органи, органи на федерална държава, или други териториални органи.

9. Съгласно член 30 от Договора „количествените ограничения върху вноса и всички мерки, имащи равностоен ефект се забраняват между държавите-членки...”. В съответствие с установената съдебна практика на Съда, всяка мярка, която може да възпрепятства, пряко или косвено, реално или потенциално, търговия в Общността, трябва да се приема като мярка с равностоен ефект.

10. Както е отсъдил Съдът, *inter alia*, в Решението от 7 март 1990 г. по дело GB-INNO-BM, точка 7 (С-362/88, Recueil стр. 667), законодателство, което ограничава или забранява някои форми за рекламиране и някои средства за насърчаване на продажбите може, при все че не засяга пряко търговията, да е такова, че да ограничи обема на търговията, тъй като засяга пазарните възможности.

11. Следователно национално законодателство като разглежданото в спора по главното производство, което забранява рекламирането на някои места на напитки, които имат алкохолно съдържание от повече от 23 градуса може да съставлява пречка пред вноса от други държави-членки и следователно трябва по принцип да се разглежда като мярка с равностоен ефект по смисъла на член 30.

12. В своите становища пред Съда обаче, Комисията оспорва, че подобно законодателство, което се прилага без разлика за местни и внесени продукти, трябва да се приема само що се отнася до член 30 без да бъде необходимо да се препраща, както прави националният съд, към член 36, тъй като това законодателство се обосновава от императивното изискване, а именно защитата на общественото здраве.

13. Подобно доводи не могат да се приемат. Защитата на общественото здраве изрично се упоменава сред основанията от обществен интерес, които са определени в член 36 и спомагат ограничението върху вноса да избегне определената в член 30 забрана. При тези обстоятелства, тъй като член 36 също така се прилага, когато оспорената мярка ограничава само вноса, докато според съдебната практика на Съда въпроса за императивното изискване за целите на тълкуването на член 30 не може да бъде повдигнат, освен ако въпросната мярка се прилага без разлика спрямо националните и внесените продукти, не е необходимо да се разглежда дали защитата на общественото здраве може също така да бъде от естеството на императивно изискване за целите на прилагането на член 30.

14. При тези обстоятелства преди всичко е необходимо да се установи дали разглежданото законодателство е от такова естество, че да защитава общественото здраве и второ дали то е съразмерно на целта, която трябва да бъде постигната.

15. По първата точка е достатъчно да се отбележи, както Съда изтъква в Решението от 10 юли 1980 г., по дело Комисия/Франция, точка 17 (152/78, Recueil стр. 2299), че рекламирането действа като насърчаване на потреблението и наличието на правна уредба, която ограничава рекламирането на алкохолни напитки, за целите на борбата срещу алкохолизма отразяват тревогите във връзка с общественото здраве.

16. По втората точка трябва да се заяви, че в настоящото състояние на правото на Общността, при което няма общи или хармонизирани норми, които ръководят общия начин за рекламиране на алкохолни напитки, държавите-членки са тези, които трябва да решават относно степента на защита, която те искат да предоставят на общественото здраве и относно начина, по който трябва да се постигне подобна защита. Това те могат да сторят обаче само в границите, очертани от Договора и трябва, по-специално, да съответстват на принципа на пропорционалност.

17. Национална мярка като разглежданата, ограничава свободата на търговия само в ограничена степен, тъй като тя засяга само напитки, които имат алкохолно съдържание от повече от 23 градуса. По принцип, последният критерий не изглежда, че е явно неразумен като част от кампанията срещу алкохолизма.

18. От друга страна, разглежданата мярка не забранява всяко рекламиране на подобни напитки, а само го забранява на определени места, някои от които, като обществените пътища и кината, са особено посещавани от шофьори и младежи, две категории от населението, по отношение на които кампанията срещу алкохолизма е от доста голямо значение. Така че по никакъв начин тя не бива да бъде критикувана, че е несъразмерна на така заявената нейна цел.

19. Второ, за да може да се ползва от дерогацията, предвидена в член 36, национална разпоредба не трябва да съставлява средство за произволна

дискриминация или прикрито ограничение върху търговията между държавите-членки, ако трябва да се използва точния термин на второто изречение от този член.

20. Както е отсъдил Съдът в Решението от 14 декември 1979 г., по дело Henn и Darby, точка 21 (34/79, Recueil стр. 3795), функцията на член 36, изречение второ е предотвратяването на ограничения върху търговията, които се основават на съображенията, упоменати в първото изречение, от това да бъдат отклонени от тяхната правилна цел и да бъдат използвани по такъв начин, че да създадат дискриминация по отношение на стоките с произход от другите държави-членки или непряко да закриля някои национални продукти.

21. В тази връзка, дружествата Aragonesa de Publicidad Exterior и Publivia оспорват, че при оценката на дискриминационното и защитно естество на мярката, е необходимо да се вземе предвид в по-висока степен фактът, че каталунският закон не прави формално разграничение между местния или чуждия произход на въпросните напитки. Трябва да се има предвид, че този закон се прилага само в рамките на териториалната компетентност на парламента на Каталуния.

22. Според ищтите по главното производство, това което следователно трябва да се съпостави, не е положението на внесените продукти с това на продукти от Испания като цяло, а положението на внесените продукти спрямо каталунските продукти. Тъй като мнозинството от произведените в Каталуния алкохолни напитки имат алкохолно съдържание от по-малко от 23 градуса, разглежданата мярка трябва да се разглежда като дискриминационна и защитна по естество, доколкото цели да се обезсърчи потреблението на напитки с високо алкохолно съдържание и по този начин поставя в неблагоприятно положение напитки с произход извън Каталуния, и доколкото, от друга страна тя не ограничава рекламирането на напитки с по-ниско алкохолно съдържание, като по този начин защитава напитките местно производство.

23. Тези доводи не могат да бъдат подкрепени.

24. Вярно е, че, когато дадена национално мярка има ограничен териториален обхват, тъй като тя се прилага само спрямо част от националната територия, тя не може да избегне това да бъде характеризирана като дискриминационна или защитна за целите на нормите относно свободното движение на стоки, поради това че тя засяга както продажбата на продукти от други части на националната територия, така и продажбата на продукти, внесени от другите държави-членки. За да бъде подобна мярка характеризирана като дискриминационна или защитна, не е необходимо тя да има действието на благоприятстваща националните продукти като цяло или да поставя само внесените продукти в неблагоприятно положение, а не националните продукти.

25. Национално законодателство подобно на това, което се разглежда в спора по главното производство обаче не съставлява произволна дискриминация или прикрито ограничение върху търговията в Общността. От една страна, както става ясно от данните в преписката по делото, че подобно законодателство не прави разлика между продукти съобразно техния произход. Ограниченията, което то налага не се прилагат спрямо напитки, които имат алкохолно съдържание от по-малко от 23 градуса и следователно не ограничават вноса на подобни напитки от други държави-членки. Що се отнася до напитки, които имат алкохолно съдържание по-малко от 23 градуса, тези ограничения засягат както продукти, които не са в незначителни количества, с произход от тази част на националната територия, спрямо която те се прилагат, така и продукти, внесени от други държави-членки. От друга страна, фактът, че тази част на националната територия произвежда повече напитки, които имат алкохолно съдържание, по-малко от 23 градуса, отколкото напитки с по-високо алкохолно съдържание, не е сам по себе си достатъчен да доведе до разглеждането на подобно законодателство като способно да породи произволна дискриминация или прикрито ограничение върху търговията в Общността.

26. Следователно на преюдициалните въпроси трябва да се отговори, че членове 30 и 36 от Договора за ЕИО, разглеждани заедно, не изключват правна уредба от типа на закона, разглеждан в спора по главното производство, която на част от територията на държава-членка, забранява рекламирането на напитки, които имат алкохолно съдържание от повече от 23 градуса, в медиите, на улиците и пътищата (с изключение на знаци, които указват центрове за производство и продажба) в кина и върху обществения транспорт, когато тази правна уредба, дори ако съставлява мярка с еквивалентен ефект по смисъла на член 30 от Договора за ЕИО, може да бъде обоснована съгласно член 36 от този договор въз основа на съображения за защитата на общественото здраве, и когато с оглед на нейните характеристики и обстоятелствата, изложени в преписката по делото, тя не изглежда, че съставлява средство, дори непряко, за защита на някои местни продукти.

По съдебните разноски

27. Разходите, направени от белгийското правителство, правителството на Обединеното кралство и Комисията на Европейските общности, които са представили становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в производството, висящо пред националния съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите, поставени пред него от Tribunal Superior de Justicia de Cataluña, с Определения от 7 ноември 1989 г. и от 29 ноември 1989 г., съответно поправени от Определения от 8 януари 1990 г. и от 28 юни 1990 г., реши:

Членове 30 и 36 от Договора за ЕИО, разглеждани заедно, не изключват правна уредба от типа на закона, разглеждан в спора по главното производство, която на част от територията на държава-членка, забранява рекламирането на напитки, които имат алкохолно съдържание от повече от 23 градуса, в медиите, на улиците и пътищата (с изключение на знаци, които указват центрове за производство и продажба) в кина и върху обществения транспорт, когато тази правна уредба, дори ако съставлява мярка с еквивалентен ефект по смисъла на член 30 от Договора за ЕИО, може да бъде обоснована съгласно член 36 от този договор въз основа на съображения за защитата на общественото здраве, и когато с оглед на нейните характеристики и обстоятелствата, изложени в преписката по делото, тя не изглежда, че съставлява средство, дори непряко, за защита на някои местни продукти.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 25 юли 1991 година.

Подписи